

HỌC VIỆN QUÂN Y

BỆNH VIỆN QUÂN Y 103

**CHIẾN LƯỢC, NGUYÊN TẮC VÀ BIỆN PHÁP KIỂM
SOÁT LÂY NHIỄM COVID - 19**

PGS,TS ĐỖ TUẤN ANH

HÀ NỘI 3/2020

MỤC TIÊU

- 1. Nắm chắc chiến lược và nguyên tắc dự phòng lây nhiễm Covid-19**
- 2. Biết các biện pháp dự phòng lây nhiễm Covid-19**

1. TÀI LIỆU KHAM KHẢO

BỘ Y TẾ

1. Quyết định 468, Hướng dẫn phòng và kiểm soát lây nhiễm Covid-19 trong các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh.
2. Quyết định 963, Hướng dẫn giám sát và phòng, chống Covid-19.
3. Sổ tay hướng dẫn tổ chức thực hiện cách ly y tế vùng có dịch Covid-19.
4. Quyết định 879, Hướng dẫn cách ly y tế tại nhà, nơi lưu trú phòng chống dịch Covid-19.
5. Quyết định 878, Hướng dẫn cách ly y tế tại cơ sở cách ly tập trung phòng chống dịch Covid-19.

1. Tình hình dịch bệnh do SARS CoV 2

* Thế giới: Đại dịch toàn cầu

- 192 quốc gia

- > 335.000 người nhiễm (>17.000 ca/ ngày)

- >14.500 ca tử vong (Ý, Trung quốc, Iran,

TBN, US)

* Việt Nam: 113 ca nhiễm SARS CoV 2, TV : 0

2. Chiến lược kiểm soát lây nhiễm Covid - 19

* Kết hợp đồng bộ mọi nguồn lực, vật lực của xã hội vào công tác phòng chống dịch

- Phòng dịch không chỉ là nhiệm vụ của riêng ngành y

- Các Bộ, Ngành, nhân dân cả nước chung tay phòng chống dịch

- Cá nhân, doanh nghiệp... góp vật chất, góp sức, góp ý thức (Mỗi người dân là một chiến sĩ trên mặt trận phòng chống dịch bệnh – Thủ Tướng)

2. Chiến lược kiểm soát lây nhiễm Covid - 19

* *Giữ khoảng cách an toàn*

- Tùy từng giai đoạn dịch để triển khai cho hợp lí
- Khi phải tổ chức họp phải đảm bảo khoảng cách giữa người với người $\geq 2m$
- Không tổ chức lễ hội, đám cưới. Cho học sinh, sinh viên nghỉ học
- Không bắt tay, ôm hôn

2. Chiến lược kiểm soát lây nhiễm Covid - 19

* *Phong tỏa*

- Phong tỏa biên giới, đóng cửa khẩu
- Ngừng cấp visa, hạn chế tối đa các chuyến bay về từ vùng dịch
- Lệnh giới nghiêm (Án độ)

2. Chiến lược kiểm soát lây nhiễm Covid - 19

** Xét nghiệm rộng rãi*

(Xét nghiệm, xét nghiệm và xét nghiệm)

- Hàn quốc thành công nhờ chiến lược này (15.000 Xn/ngày)
- HVQY sản xuất thành công bộ kit XN đảm bảo độ chính xác 100%
- VN chủ yếu thực hiện cách li người từ vùng dịch, XN cho người F1, người có triệu chứng đến từ vùng dịch

2. Chiến lược kiểm soát lây nhiễm Covid - 19

* Theo dõi, cách li người tiếp xúc

VN đang làm rất tốt chiến lược này

- **Tổ chức cách li tất cả những người đi, đến ở từ vùng dịch trở về (Quân đội là lực lượng chủ lực)**
- **Cách li tập thể, cách li tại gia đình**
- **Truy tìm người tiếp xúc thông qua người nhiễm, nghi nhiễm (Tuyên truyền, vận động là biện pháp quan trọng), thông qua các camera**

2. Chiến lược kiểm soát lây nhiễm Covid - 19

** Miễn dịch cộng đồng*

- Sử dụng vac xin là chiến lược hiệu quả nhất

- Để trẻ em, thanh niên nhiễm bệnh tự nhiên?

(Hà Lan 16/3)

3. Nguyên tắc kiểm soát lây nhiễm Covid - 19

“phát hiện sớm, cách ly và khoanh vùng”.

- Không để dịch covid lây lan trên diện rộng
- Chủ động xây dựng các qui trình phòng chống dịch phù hợp với thực tế tại các cơ sở
- Chủ động xây dựng các tình huống để phòng chống dịch hiệu quả nhất
- Thực hiện tốt phương châm 4 tại chỗ: chỉ đạo tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện tại chỗ và hậu cần tại chỗ

4. Biện pháp chống lây nhiễm Covid-19

* Cá nhân

- Hạn chế tiếp xúc trực tiếp với người bị bệnh đường hô hấp cấp tính (sốt, ho, khó thở)
- Người có các triệu chứng sốt, ho, khó thở không nên đi du lịch hoặc đến nơi tập trung đông người.
- Rửa tay thường xuyên, súc miệng, họng bằng nước muối hoặc nước súc miệng, tránh đưa tay lên mắt, mũi, miệng để phòng lây nhiễm bệnh.

4. Biện pháp chống lây nhiễm Covid-19

- Cần che miệng và mũi khi ho hoặc hắt hơi. Không khạc nhổ bừa bãi nơi công cộng.
- Không đi du lịch đến các vùng có dịch bệnh. Trong trường hợp đi đến các nơi tập trung đông người cần thực hiện các biện pháp bảo vệ cá nhân
- Tránh mua bán, tiếp xúc với các loại động vật nuôi hoặc hoang dã.

4. Biện pháp kiểm soát lây nhiễm Covid -19

- Tăng cường thông khí khu vực nhà ở.
- Nếu có dấu hiệu sốt, ho, khó thở phải đeo khẩu trang bảo vệ, thông báo ngay cho cơ sở y tế gần nhất để được tư vấn, khám, điều trị kịp thời.

Tránh đi lại, du lịch khi có sốt, ho hoặc khó thở

Tránh tiếp xúc với người bị sốt, ho

Đến ngay cơ sở y tế khi có triệu chứng nghi ngờ, đồng thời chia sẻ lịch trình di chuyển của bạn với nhân viên y tế

Thường xuyên rửa tay bằng xà phòng, tránh chạm tay vào mắt, mũi, miệng

Chỉ sử dụng các loại thực phẩm chín

Không khạc nhổ bừa bãi nơi công cộng

Tránh tiếp xúc gần với các loại động vật nuôi hoặc hoang dã

Đeo khẩu trang khi đi đến chỗ đông người hoặc khi tiếp xúc với người có triệu chứng bệnh

Khi ho, hắt hơi hãy che kín miệng và mũi bằng khăn giấy hoặc tay áo. Sau sử dụng khăn giấy bỏ vào thùng rác rồi rửa tay

Thấy có dấu hiệu ốm khi đi lại, du lịch thông báo ngay cho nhân viên hàng không, đường sắt, ô tô và tìm đến các cơ sở y tế càng sớm càng tốt

4. Biện pháp kiểm soát lây nhiễm Covid -19

* *Tổ chức cách ly tập thể*

- Người đi về hoặc từng qua vùng có dịch của quốc gia, vùng lãnh thổ có dịch COVID-19
- Người tiếp xúc gần với trường hợp xác định mắc COVID-19 trong trường hợp vượt khả năng tiếp nhận của cơ sở y tế;

. **Cơ sở cách ly**

. **Các yêu cầu đối với cơ sở cách ly**

. **Thời gian cách ly**

Cách ly 14 ngày kể từ ngày tiếp xúc lần cuối với nguồn nghi ngờ truyền nhiễm.

4. Biện pháp kiểm soát lây nhiễm Covid -19

* *Cách ly tại nhà*

- Người tiếp xúc với người tiếp xúc gần với trường hợp bệnh xác định
- Người thuộc đối tượng cách ly tập trung có kết quả xét nghiệm âm tính với SARS-CoV-2 theo hướng dẫn của Bộ Y tế

. Điều kiện nơi cách li

. Thời gian cách ly

Cách ly 14 ngày kể từ ngày tiếp xúc lần cuối với nguồn nghi ngờ truyền nhiễm.

4. Biện pháp kiểm soát lây nhiễm Covid-19

* *Tại cơ sở y tế*

- Phòng ngừa chuẩn
- Phòng ngừa lây truyền theo đường tiếp xúc
- Phòng lây truyền theo đường không khí
- Phòng ngừa lây truyền qua đường giọt bắn
- Tuân thủ nghiêm ngặt quy tắc vệ sinh hô hấp
- Kiểm soát môi trường
- Phòng ngừa lây truyền cho cộng đồng

4. Biện pháp kiểm soát lây nhiễm Covid -19

CÔ ĐƠN HAI TUẦN, HẠNH PHÚC CẢ ĐỜI!

**HÔM NAY CHẠY LUNG TUNG
NĂM SAU CỎ XANH MỘ.**

4. Biện pháp kiểm soát lây nhiễm Covid -19

TRÊN CÓ NGƯỜI GIÀ, DƯỚI CÓ TRẺ NHỎ
MỘT NGƯỜI TRUYỀN NHIỄM
CẢ NHÀ CÙNG TOANG.

KHẨU TRANG HAY MÁY THỞ
CHỌN MỘT TRONG HAI.

PHÒNG NGỪA CHUẨN LÀ GÌ

Là các biện pháp phòng ngừa và KSNK cơ bản áp dụng cho mọi BN *bất kể chẩn đoán và ở mọi thời điểm chăm sóc*

Phòng ngừa tiếp xúc với *máu, dịch cơ thể, chất tiết, chất bài tiết*

Những nội dung chính của phòng ngừa chuẩn

1. Vệ sinh tay
2. Sử dụng phương tiện phòng hộ cá nhân để tránh tiếp xúc với máu, dịch tiết
3. Vệ sinh hô hấp và chú ý khi ho
4. Phòng ngừa tổn thương do các vật sắc nhọn
5. Quản lý đồ vải ô nhiễm và chất thải
6. Làm sạch và khử khuẩn dụng cụ và môi trường

CÁC ĐƯỜNG LÂY TRONG CSYT

Đường lây

Lây theo đường không khí ($\leq 5\mu\text{m}$, >2 mét)

Phòng ngừa chuẩn.
(khẩu trang N95)

Lây theo đường giọt bắn ($\geq 5\mu\text{m}$, < 1 mét).

Phòng ngừa chuẩn
(khẩu trang y tế)

Lây theo đường tiếp xúc (đường lây chính)

Phòng ngừa chuẩn + Cách ly NB, dụng cụ CS riêng.

Lây theo đường tiếp xúc với máu, dịch sinh học

Phòng ngừa chuẩn

Chú ý: Một bệnh có thể có > 1 đường lây

Phòng ngừa lây truyền qua đường tiếp xúc

- Do sự tiếp xúc giữa da và da.
- Trực tiếp từ NB sang NVYT và ngược lại, không qua các vật trung gian.

Ví dụ: nCoV, *Herpes Simplex*, Chốc, Ghẻ, Đậu mùa, Than, zona, vi khuẩn đa kháng (MRSA).

Phòng ngừa: VS tay, cách ly NB, mang găng sạch, áo bảo hộ.

Dụng cụ chăm sóc sử dụng riêng cho từng NB.

LÂY TRUYỀN QUA TIẾP XÚC

LÂY TRUYỀN QUA TIẾP XÚC

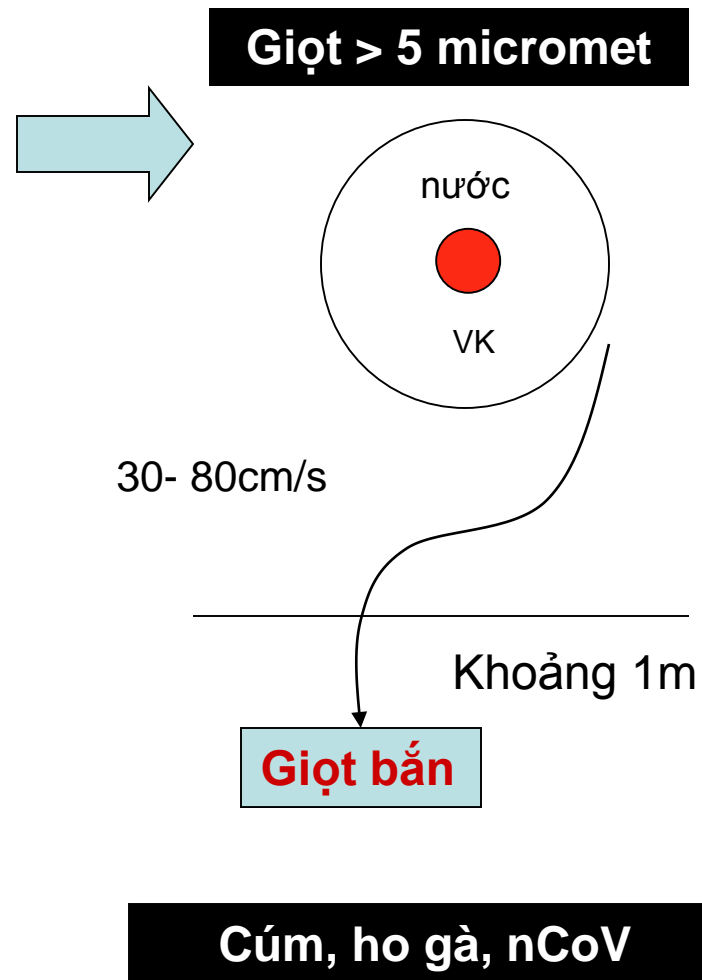
**Don't touch
nose, eyes,
and mouth**

LÂY TRUYỀN QUA GIỌT BẮN (Droplet isolation/Precautions)

- Mầm bệnh phát tán khi ho, hắt hơi, xì mũi, TT hút đờm, nội soi.
- SD khẩu trang y tế khi đứng trong khoảng cách 1 mét từ NB.

NGUYÊN TẮC PHÒNG NGỪA QUA ĐƯỜNG GIỌT BẮN

- lây truyền khi NB nói chuyện, ho, hắt hơi.

VD: adenovirus, cúm người, *nCoV*, *SARS*, cúm gia cầm *A (H5N1)* và não mô cầu.

- Thông thường giọt bắn di chuyển khoảng cách ngắn (1m) nhưng có thể rơi trên mũi, miệng hay mắt người không được bảo vệ hay bề mặt MT.
- Giọt bắn không lơ lửng trong không khí.

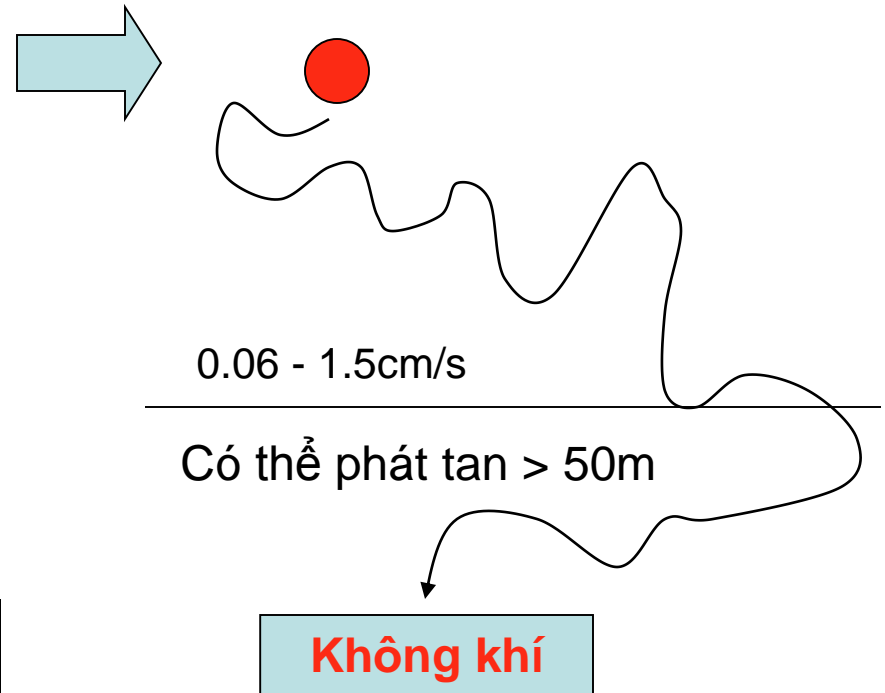
NGUYÊN TẮC PHÒNG NGỪA QUA ĐƯỜNG GIỌT BẮN

- Thực hiện biện pháp phòng ngừa chuẩn.
- NB nằm phòng riêng/Nb có cùng chẩn đoán.
- Mang khẩu trang, nhất là với những thao tác cần tiếp xúc gần với NB.
- Hạn chế tối đa vận chuyển NB, nếu cần phải vận chuyển thì NB phải mang khẩu trang .

LÂY TRUYỀN QUA KHÔNG KHÍ (Airborne isolation/Precautions)

Phân tử < 5 micromet

Lao, Rubela, sởi, thủy đậu,
SARS, nCoV

- VSV phát tán trong kk, treo lơ lửng trong không khí trong thời gian dài.(ho, hắt hơi..)
- SD khẩu trang N95.

PHÒNG NGỪA QUA ĐƯỜNG KHÔNG KHÍ

- Lây truyền qua hít những giọt phân tử nhỏ vẫn còn khả năng lây nhiễm trong một khoảng cách xa hơn 1 mét.

VD: Lao phổi, sởi, ho gà.

- *Khi một bệnh đường hô hấp mới xuất hiện (chưa có cảnh báo trước), khả năng lây truyền qua đường không khí nên luôn được xem xét.(SARS CoV 2)*

NGUYÊN TẮC PHÒNG NGỪA QUA ĐƯỜNG KHÔNG KHÍ

- Thực hành phòng ngừa chuẩn.
- NB nằm phòng riêng cách ly/Nb có cùng chẩn đoán
- Phòng có áp lực âm.
- Nếu không đặt một quạt hút và hút khí ra ngoài, quạt hút phải đặt ở dưới sàn, không đặt trên cao.
- Cửa BB luôn đóng bất kỳ người nào vào phòng phải mang khẩu trang hô hấp đặc biệt (như N95).
- Hạn chế vận chuyển NB nếu v/c phải mang khẩu trang cho NB

